

Raport z realizacji Polityki Otwartego Dostępu w ITB „MORATEX” w roku 2025

W 2025 roku Instytut Technologii Bezpieczeństwa „MORATEX” kontynuował uczestnictwo w pracach Konsorcjum „Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych” (RCIN). Inicjatywa ta ma na celu rozwój, utrzymanie oraz popularyzację cyfrowych zasobów naukowych udostępnianych za pośrednictwem platformy RCIN, a także pozyskiwanie środków finansowych wspierających dalszy rozwój infrastruktury repozytoryjnej. Konsorcjum zrzesza łącznie 27 instytucji naukowych z całej Polski, w tym ITB „MORATEX”.

Podstawowym założeniem RCIN jest digitalizacja oraz możliwie szerokie udostępnianie zasobów naukowych wraz z zapewnieniem ich trwałej archiwizacji i stałego dostępu w środowisku cyfrowym. Obejmuje to w szczególności publikacje naukowe, materiały badawcze, obiekty naukowe oraz dane powstałe w wyniku działalności badawczej instytutów należących do Konsorcjum, jak również zasoby pochodzące ze zbiorów ich bibliotek. Materiały te są porządkowane w ramach kolekcji tematycznych i podkolekcji, które są sukcesywnie uzupełniane przez wyznaczonych przedstawicieli poszczególnych instytucji.

W 2025 roku kontynuowano działania związane z rozbudową repozytorium instytutowego funkcjonującego na platformie RCIN, zgodnie z przyjętymi zasadami wprowadzania i opracowywania danych. Równoległe rozwijano funkcjonalności samej platformy, wprowadzając rozwiązania ułatwiające organizację, opis oraz wyszukiwanie obiektów cyfrowych. W ciągu roku odbywały się również regularne spotkania przedstawicieli instytucji partnerskich, podczas których omawiano bieżące prace, planowane usprawnienia systemu oraz sposób ich wdrażania.

Ze względu na zaawansowany etap realizacji projektu szczególny nacisk położono na dopracowanie struktury danych oraz zasad opisu obiektów w repozytorium. Analizie poddano m.in. funkcjonowanie wybranych pól opisowych – pozostawiono dotychczasowe wartości w polu `verbatimLocality` (Stanowisko), natomiast w przypadku atrybutu „Kraj” wskazano potrzebę uporządkowania jego wartości oraz wprowadzenia dodatkowego pola „Kraj niepewny”. Docelowo pole to ma funkcjonować jako pole kontrolowane, co pozwoli na większą spójność i przejrzystość zgromadzonych danych.

W trakcie prac dyskutowano także nad możliwością usprawnienia procesu opracowywania danych, m.in. poprzez wykorzystanie arkuszy Excel oraz potencjalną automatyzację wybranych czynności. W tym zakresie planowane było sprawdzenie możliwości technicznych we współpracy z PCSS oraz przeprowadzenie konsultacji roboczych z osobami odpowiedzialnymi za rozwój systemu. Rozważano również kwestie standaryzacji wartości atrybutu „typ nomenklaturowy”, w tym ograniczenie liczby stosowanych określeń oraz możliwość wprowadzenia jednolitej terminologii, np. w języku angielskim.

Realizacja projektu stopniowo zbliża się do etapu końcowego, dlatego prowadzone działania koncentrują się obecnie na dopracowaniu szczegółów funkcjonalnych oraz uporządkowaniu zgromadzonych zasobów. Jednocześnie zakłada się kontynuację rozwoju infrastruktury repozytoryjnej w kolejnych latach, w szczególności w obszarze otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych, działań informacyjnych oraz wsparcia dla użytkowników systemu. Dalsze prace mogą być realizowane w ramach kolejnych przedsięwzięć finansowanych ze środków zewnętrznych, pod warunkiem uzyskania odpowiedniego dofinansowania.

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. Naukowych
dr hab. inż. Marzena Fejdyś
profesor Instytutu